

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

NICOLAEV Ghenadie
TOMA Nadejda
MORARU Petru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe

MARIAN Vitalie XXXXX, *născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: *04.11.2016 – 20.04.2017;*

Instanța de apel: *18.05.2017 – 28.06.2017;*

Instanța de recurs: *30.08.2017 – 08.11.2017.*

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 26 aprilie 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Marian V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

Prin prisma art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatului pe un termen de probațiune de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Marian V., acționând cu intenție, aflându-se la domiciliul său amplasat în mun. Bălți, str. N. Ostrovschi nr.48, apartamentul nr.30, unde locuiește împreună cu mama sa Babin A., născută în 1934, adică fiind membri de familie, sistematic, începând din anul 2010, manifesta lipsă de respect față de ultima, exprimându-se în adresa acesteia cu cuvinte necenzurate, profitând de faptul că ultima este în etate, fiind neputincioasă față de el atât din punct de vedere fizic, cât și psihologic, sistematic admitea acțiuni violente față de mama sa.

Astfel, la 26 septembrie 2016, în jurul orei 16.00 min., Marian V., acționând în mod intenționat, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a iscat un conflict cu mama sa Babin A.,

numind-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i demnitatea și pricinuindu-i suferințe psihice și îmbrâncind-o ea a căzut jos, lovindu-se cu capul de dulap.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.489-D din 25.11.2016 lui Babin A. i-au fost cauzate leziuni, care au condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică drept vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

În rezultatul acțiunilor admise de către Marian V., mama acestuia - Babin A. s-a ales cu suferințe psihice și fizice, însoțite de vătămarea ușoară a integrității corporale.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal - violență în familie, adică *acțiunea intenționată, comisă de un membru de familie asupra altui membru de familie, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care fără contestarea sentinței în latura penală, precum și a pedepsei stabilite, a solicitat încasarea de la Marian V. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului în sumă de 57 lei, care au fost utilizate pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 489D din 25.11.2016. Or, potrivit dispozițiilor art. 227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora trebuie suportate de inculpat și sunt trecute în contul statului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2017, apelul procurorului a fost admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi soluții, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Marian V. s-a considerat condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu aplicarea dispozițiilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 1 an închisoare, cu suspendarea executării pedepsei stabilite, în temeiul art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea de la Marian V. în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 57 lei, a fost respinsă.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, deși corect prima instanță a statuat asupra circumstanțelor de fapt și de drept în această cauză, just fiind stabilită vinovăția inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, care a fost dovedită cu certitudine prin probele administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată, totuși în partea dispozitivă a sentinței a menționat că Marian V. urmează a fi condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal. Omisiunea instanței de a indica și lit. a) în dispozitivul sentinței, urmează a se corecta prin admiterea apelului declarat de procuror, însă din alte motive decât cele invocate de acesta în cererea sa.

Cu privire la solicitarea apelantului de a încasa de la inculpat cheltuielile judiciare în sumă de 57 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale, aceasta urmînd a fi respinsă, reieșind din obligația pozitivă a statului, în sensul art. 6 par. 2 a Convenției, prin intermediul OUP de a demonstra în sensul art. 24 și 56 Cod de procedură penală

vinovăția persoanei, fiindu-le atribuită în sensul art. 96-97 Cod de procedură penală sarcina probațiunii. Mai mult ca atât, s-a consemnat că persoana acuzată de un delict beneficiind de prezumția nevinovăției, stipulată la art. 8 Cod de procedură penală, este liberată de obligația de a-și demonstra nevinovăția.

În același context, instanța de apel a menționat că, potrivit art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și caracterului vătămărilor integrității corporale, iar plata pentru expertizele judiciare efectuate în cazurile prevăzute de alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Astfel, ținând cont de faptul că expertiza medico-legală finisată cu raportul nr. 489D din 25.11.2016 (f.d. 27) a fost dispusă de către OUP (f.d. 26) în vederea constatării gradului prejudiciabil al vătămărilor corporale, care la rândul său au determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii ce este pusă în sarcina părții acuzării, instanța a conchis că este nefondată solicitarea procurorului referitor la încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare pentru în sumă de 57 lei.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea parțială a acesteia, în latura încasării cheltuielilor judiciare de la inculpat.

În motivarea recursului, se menționează că decizia instanței de apel este ilegală și pasibilă casării, deoarece nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Cheltuielile judiciare au fost suportate de către stat pentru efectuarea expertizei medico-legale a victimei, inclusiv, la solicitarea avocatului în interesele inculpatului în cadrul pregătirii poziției de apărare a celui din urmă.

Or, art.142 alin. (2) Cod de procedură penală indică expres că părțile din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept să înainteze cerere despre efectuarea expertizei pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor acestora.

Totodată, conform art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Pct. 1) alin.(2) al aceluiași articol, prevede că cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite, inclusiv experților.

Art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală indică că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate. Conform art.228 alin.(3) Cod de procedură penală, expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

Astfel, se remarcă că, conform art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Dar, odată ce inculpatul Marian V. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii incriminate lui, cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizei sus-indicate, urmează să fie încasate la fel de la dînsul.

Reieșind din cele expuse, procurorul consideră că atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au clarificat obiectiv necesitatea încasării cheltuielilor de judecată, adoptând hotărâri neargumentate în această latură.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror, în baza materialelor din dosar și raportat la criticele recurentului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele motive.

Cu titlu introductiv, se relevă că soluția de inadmisibilitate a recursului depus de procuror se întemeiază, *în drept*, pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că cererea este vădit neîntemeiată.

Dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent. Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci cînd titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei, sau cînd argumentele formulate de recurent sunt nefondate.

În esență, la caz, reieșind din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel doar în partea încasării cheltuielilor de judecată, considerînd că instanța de apel nefondat a dispus respingerea cererii privind încasarea sumei de 57 lei din contul inculpatului pentru efectuarea expertizei.

Verificînd actele cauzei, în raport cu alegațiile punctate în cererea de recurs, Colegiul penal conchide asupra netemeinicii acestora, reiterînd în acest sens următoarele raționamente, expuse și în alte cauze similare.

Așadar, Colegiul penal găsește vădit nefondată revendicarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dat fiind că, în dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul cînd prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul. Tot aici, se face trimitere și la prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora plata pentru expertizele judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Prin urmare, în situația cînd efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului.

Din actele cauzei se constată că expertiza medico-legală a părții vătămate Babin A. a fost dispusă de către organul de urmărire penală (*anexat la f.d. 26*), în vederea constatării gravității vătămarilor corporale depistate la aceasta, iar atare acțiuni procesuale, adică cele ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, trebuie puse în sarcina părții acuzării și nu urmează a fi achitate de inculpat, după cum pledează procurorul.

În principiu, este necesar de evidențiat că taxele percepute pentru efectuarea expertizei, similare celor disputate aici, în toate cazurile urmează a fi încasate din contul statului, nefiind atins caracterul echitabil al acestei proceduri.

Respectiv, corect instanța de apel a consemnat în partea descriptivă a deciziei adoptate despre faptul că, expertiza judiciară a fost necesară pentru a proba leziunile depistate la partea vătămată Babin A., iar raportul nr. 489D din 25.11.2016 (*anexat la f.d. 27*) ulterior a fost folosit de partea acuzării pentru a-l incrimina pe inculpat.

Din ansamblul considerentelor care precedă, rezultă că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale urmează a fi acoperite din bugetul de stat, întrucât acestea nu pot face obiectul unei rambursări din partea inculpatului.

Avînd în vedere cele expuse, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată, neexistînd vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat de procuror.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe Marian Vitalie XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 noiembrie 2017.

Președinte

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

TOMA Nadejda

Judecător

MORARU Petru